

Л. І. Федоровський,
аспірант, Донецький державний університет управління,
прокурор відділу прокуратури Донецької області
ORCID ID: 0000-0003-4690-8906

DOI: 10.32702/2306-6814.2019.9.94

АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВЧОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ У РАМКАХ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА ЄС У СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ ДО УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА

L. Fedorovskiy,
postgraduate student, Donetsk State University of Management
prosecutor of the Donetsk Regional Prosecutor's Office
ORCID ID: 0000-0003-4690-8906

ANALYSIS OF THE MANAGEMENT LEGISLATIVE MECHANISM OF THE PUBLIC
PROCUREMENT PROCESS IN THE FRAMEWORK OF THE EU LEGISLATION
IMPLEMENTATION IN THE FIELD OF PUBLIC PROCUREMENT TO UKRAINIAN LEGISLATION

У статті розглянуто окремі міжнародні інструменти, які можуть допомогти втілити в Україні антикорупційні ініціативи у сфері публічних закупівель та підвищити прозорість процедур. Показано як досвід Європейського Союзу з регулювання цієї сфери є успішною практикою для України у створенні і регулюванні ринку публічних закупівель. Розглянуто як теорія і практика використання подібних методів і засобів міжнародного антикорупційного права, відображених у статті, формує перспективи подальших розвідок у сфері протидії корупції у сфері публічних закупівель. Доведено, що станом на сьогодні, українське суспільство активно включається в процес створення нормативно-законодавчої бази, що сприяє проведенню чесних та прозорих публічних закупівель, та важливу роль у цьому процесі відіграє імплементація міжнародного законодавства.

The paper discusses some of the international instruments that can help implement anti-corruption initiatives in the field of public procurement and increase the transparency of procedures. One of the directions of state participation in economic turnover is the procurement of goods, works and services for state needs. The high importance of public procurement is due, above all, to their particular focus, since they are needed to meet the needs of the state, ensuring its livelihoods, the fulfillment of its functions by the state. Procurement of products for state needs accounts for a significant proportion of the expenditure part of the different levels budgets, in connection with which the task of efficient spending of allocated funds for this purpose, which can be solved primarily when placing a public order, becomes particularly relevant. The experience of the European Union in regulating this area is almost a thirty-year history of the public procurement market liberalization and over time this market is only expanding, indicating the successful practice of creating and regulating the public procurement market. It seems logical that the theory and practice of using such methods and means of international anti-corruption law as reflected in the article form the prospects for further intelligence in the field of counteraction to corruption in the field of public procurement. As of today, Ukrainian society is actively involved in the process of creating a regulatory and legislative framework that promotes fair and transparent public procurement, and the

implementation of international law plays an important role in this process. The Ukrainian government continues to implement measures on European norms in the public procurement system, develops and improves its own developments. In addition, various EU structures support such measures by providing adequate funding and preparing the appropriate information space. Such endeavors already have some positive successes, but the main goal is the introduction of transparency and fairness standards in the public procurement system in Ukraine, which are generally accepted in the EU.

Ключові слова: публічні закупівлі, імплементація законодавства, корупція, антикорупційні механізми, державне управління.

Key words: public procurement, implementation of legislation, corruption, anti-corruption mechanisms, public administration.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Один з напрямів участі держави в господарському обороті є закупівлі товарів, робіт і послуг для державних потреб. Висока значимість публічних закупівель обумовлена, перш за все, їх особливою цільовою спрямованістю, оскільки вони потрібні для задоволення потреб держави, забезпечення її життєдіяльності, виконання державою своїх функцій.

На закупівлю продукції для державних потреб припадає значна частка видаткової частини бюджетів різних рівнів, в зв'язку, з чим особливої актуальності набуває завдання ефективного витрачання виділених на ці цілі коштів, яке може бути вирішене в першу чергу при розміщенні державного замовлення.

Вивчення питань правового режиму фінансів публічно-правових утворень само по собі є найважливішою темою для наукових досліджень. Але проектування цієї теми стосовно публічних закупівель в сьгоднішніх економічних реаліях набуває особливого значення і актуальності.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питаннями боротьби з корупцією у системі публічних закупівель займалися різні науковці. Можна виділити роботи Дмитрієва Ю.В. [1], Тараненко О.П. [2], Хусанової К.Ю. [3].

Багато фахівців приділяють увагу розробці й удосконаленню нормативної бази антикорупційної боротьби. І тут можна вивчати антикорупційні механізми в різних напрямках суспільного життя: у системі державного управління, у системі охорони здоров'я, у системі освіти тощо. Разом з тим, питанням вдосконалення існуючого та розвинутого законодавства ЄС з питань запобігання корупції в рамках імплементації його у сфері публічних закупівель до українського законодавства приділено недостатньо уваги.

МЕТА СТАТТІ

Метою цієї статті є вивчення певних міжнародних інструментів, які можуть допомогти втілити антикорупційні ініціативи у сфері публічних закупівель та підвищити прозорість процедур. У статті зроблена спроба проаналізувати: 1) Директиви Європейського Союзу щодо публічних закупівель (Директиви ЄС); 2) Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти корупції (Конвенція ООН проти корупції); 3) Типовий закон Комісії Організації Об'єднаних Націй з прав міжнародної

торгівлі (ЮНСІТРАЛ) про публічні закупівлі; 4) Угоду Світової організації торгівлі про публічні закупівлі (Угода СОТ про публічні закупівлі); 5) Антикорупційні інструменти Ради Європи.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Міжнародний досвід регулювання галузі державних закупівель в рамках регіональних торгових угод недостатньо різноманітний. Однак, досвід Європейського союзу з регулювання даної сфери є практично тридцятирічною історією лібералізації ринку публічних закупівель і з плином часу цей ринок тільки розширюється, що вказує на успішну практику створення і регулювання ринку публічних закупівель.

Регулювання області публічних закупівель в ЄС відбувається шляхом прийняття Європейським союзом законодавчого акту, а саме — Директиви, яка містить заходи, спрямовані на досягнення цілей, визначених у даній директиві. На виконання зобов'язань держави-члени ЄС повинні застосувати ці заходи в своєму національному законодавстві у встановлений термін.

З метою створення єдиного ринку публічних закупівель країни ЄС повинні надавати рівний доступ до участі в закупівлях компаніям з інших держав-членів ЄС, тобто країни ЄС не повинні створювати преференційні умови іноземним учасникам або, навпаки, обмежувати їх в участі. Таким чином, єдиний ринок публічних закупівель ЄС дозволяє постачальникам з 28 держав-членів Євро-союзу безперешкодно брати участь у державних тендерах, що проводяться на території союзу. Правовий режим, встановлений директивами ЄС, також ґрунтується на численних фундаментальних принципах і прецедентному праві згідно з рішеннями Суду Європейського Союзу [4].

Український уряд продовжує впроваджувати заходи щодо європейських норм у системі публічних закупівель, розробляє та удосконалює власні напрацювання. У рамках виконання положень Угоди про асоціацію України з ЄС визначення подальших кроків реформування системи публічних закупівель в Україні на засіданні Кабінету Міністрів України було прийнято Стратегію реформування системи публічних закупівель ("дорожню карту"). Стратегія реформування публічних закупівель та план заходів щодо її реалізації включають усі заходи, відповідальних виконавців та строки, необхідні для імплементації положень директив ЄС у національне законодавство у сфері публічних закупівель.

Таблиця 1. Спрямованість Директив ЄС у боротьбі з корупцією

№	Директива	Рік прийняття	Спрямованість у боротьбі з корупцією
1	Директива 2014/24/ЄС про здійснення закупівель в державному секторі	від 26 лютого 2014 року	З метою досягти цілей чесності, конкуренції та раціонального використання коштів, директивами передбачений ефективний та належний процес закупівель. До нього входять відповідні заходи контролю, що покликані сприяти підвищенню конкуренції та мінімізації ризику шахрайства, корупції, надмірних витрат та неналежного розпорядження державними коштами. Прозорість закупівель вважається одним із найефективніших інструментів боротьби з корупцією та способом забезпечити раціональне використання коштів. Така прозорість засновується на низці невід'ємних складових, як, наприклад: оприлюднення правил закупівель, своєчасне оприлюднення планів закупівель, оприлюднення тендерних оголошень, розкриття критеріїв оцінки у запрошенні до участі в конкурсі, публікація інформації про укладені контракти та сплачені суми, створення належних та своєчасних механізмів оскарження, а також впровадження практики повідомляти посадовими особами, що залучені до процесу публічних закупівель, про наявний фінансовий інтерес чи конфлікт інтересів. Перелічені елементи покликані забезпечити проведення чесних, неупереджених і недискримінаційних процедур. Крім того, прозорість може бути підсилена через заходи «управління» публічними закупівлями, що включають моніторинг систем закупівель держав-членів ЄС та встановлення вимог для держав-членів щодо подання певних звітів щодо роботи їхніх систем
2	Директива 2014/25/ЄС щодо закупівель у сфері комунального господарства	від 26 лютого 2014 року	
3	Директива 2014/23/ЄС про укладання договорів концесій	від 26 лютого 2014 року	
4	Директива 89/665/ЄЕС про застосування процедур оскарження рішень про присудження договорів закупівлі товарів та робіт за державні кошти	від 21 грудня 1989 року	
5	Директива 92/13/ЄЕС про застосування процедур оскарження рішень про присудження договорів закупівлі товарів та робіт за державні кошти щодо здійснення закупівельних процедур установами, які працюють у сферах водопостачання, енергетики, транспорту та телекомунікацій	від 12 лютого 1992 року	
6	Директива 2009/81/ЄС щодо закупівель у сфері оборони	від 13 липня 2009 року	
7	Директива 2014/55/ЄС про електронне інвойсування в державних закупівлях	від 16 квітня 2014 року	

Різні структури ЄС підтримують такі заходи, надаючи належне фінансування та готуючи належний інформаційний простір. Такі намагання вже мають певні позитивні успіхи, але головною метою стає впровадження стандартів прозорості та чесності у системі публічних закупівель в Україні, які є загальноприйнятими в ЄС.

Основним міжнародним документом проти корупції є Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції, яка вступила в силу в 2005 р. і охоплює чотири основні проблеми: запобігання корупції, криміналізацію корупції, міжнародне співробітництво та повернення активів [5]. Відповідно до Конвенції, найбільш ефективними методами попередження корупції є розробка антикорупційної політики і створення антикорупційного відомства. Конвенція розглядає корупцію в багатьох галузях, включаючи державний сектор. Відносно системи публічних закупівель Конвенція по боротьбі з корупцією передбачає такі заходи, як підвищення транспарентності, конкуренції та ефективності закупівель. Це обумовлено тим, що публічні закупівлі як інститут задоволення потреб громадського сектора особливо схильні до бюрократичної корупції, що пояснюється масштабними обсягами державних витрат, а також низькою зацікавленістю державних службовців, оскільки їх платня не відповідає витраченим зусиллям. Асиметричність інформації між чиновниками і державою також може бути причиною корумпованості системи публічних закупівель. Так, володіючи більшою обізнаністю про ринок і процесі закупівель, чиновник може використовувати ці знання в корисливих цілях, щоб маніпулювати процесом закупівель у своїх інтересах, про що свідчить ураженість сфери публічних закупівель корупцією в країнах Європи, де не розвинена політика регулювання і прозорості.

Конвенція містить цілий ряд стандартів та норм, які можуть використовуватися усіма країнами з метою зміцнення їх правових та нормативних режимів боротьби з корупцією. У ній міститься заклик до прийняття профілактичних, превентивних заходів, а також законодавчих заходів, у результаті яких найпоширеніші фор-

ми корупції як у державному, так і в приватному секторі мали б відноситися до категорії кримінальних злочинів.

Для забезпечення законності процедур закупівлі та відповідності публічного поширення інформації, стаття 9 Конвенції вимагає:

- (a) встановлення належної системи закупівель;
- (b) забезпечення прозорості у закупівлях;
- (c) застосування об'єктивних критеріїв прийняття рішень;
- (d) впровадження ефективної системи внутрішнього контролю (або перевірки пропозицій);
- (e) забезпечення доброчесності державних посадових осіб;
- (f) належну підготовку документів публічного характеру, в тому числі щодо фінансів, та їх оприлюднення [5].

Разом з тим, всі положення статті 9 не можна аналізувати відокремлено від вимог інших документів у сфері публічних закупівель. Типовий закон ЮНСІТРАЛ та інші положення Конвенції ООН надають перелік і інших, додаткових рішень для боротьби з недосконалістю та корупцією у системі публічних закупівель [1, 130]. Стаття 9 проаналізованого документу лише акцентує на найбільш важливих антикорупційних інструментах.

Україна підписала Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти корупції 31 жовтня 2003 року, та ратифікувала її 18 жовтня 2006 року, з набуттям чинності з 1 січня 2010 року. Отже, згідно зі статтею 9 Конституції України, з моменту її ратифікації Конвенція стала невід'ємною частиною національного законодавства України, і має переважну силу над будь-якими положеннями національного законодавства, які суперечать положенням Конвенції.

Типовий закон ЮНСІТРАЛ відображає провідний досвід у сфері публічних закупівель у всьому світі, та дозволяє урядам адаптувати його до місцевих особливостей [6]. Текст типового закону 2011 р. включає положення, що сприяють об'єктивності, справедливості, участі, конкуренції і сумлінності. Ключовим принципом є прозорість процесу закупівель, що дозволяє наочно

бачити ступінь дотримання встановлених процедур і принципів. Прозорість забезпечується використанням таких сучасних технологій, як електронні торги, електронні підписи, електронні бази даних, в тому числі бази несумлінних постачальників. Особливо важливо, що прозорість забезпечується також дотриманням принципу доступності інформації для будь-якої зацікавленої фізичної або юридичної особи або групи осіб, якщо мова не йде про державну таємницю [7]. Всі рішення та заходи, що вживаються в ході процесу закупівель, можуть бути оскаржені потенційними постачальниками.

Введення в типовий закон 2011 р. такого комерційного методу укладання контрактів, як рамкові угоди, дозволяє представникам уряду на всіх рівнях взаємодіяти з потенційними постачальниками поетапно. На першому етапі відбору потенційних постачальників уточнюється специфікація закупівель, на другому етапі відбору — можливість забезпечення максимальної ефективності витрат.

Передбачені в типовому законі 2011 р. процедури призначені для здійснення як стандартних публічних закупівель, так і строкових чи надзвичайних закупівель. Вони можуть застосовуватися для простих, не пов'язаних з великими витратами закупівель, а також для великих, складних проектів. Всі процедури підпадають під дію жорстких механізмів і вимог щодо забезпечення прозорості в цілях заохочення конкуренції і об'єктивності.

У типовому законі 2011 р обумовлюються захисні процедури у вигляді пріоритету міжнародних угод, учасником яких є та чи інша країна, над її національним законодавством, у тому числі в сфері публічних закупівель, з метою стимулювання міжнародної торгівлі та дотримання міжнародних стандартів. У типовому законі 2011 р. враховані положення угоди СОТ про урядові закупівлі; директиви Євросоюзу (про закупівлі та засоби правового захисту); Конвенція ООН проти корупції.

Відповідно до Преамбули, Типовий закон переслідує такі цілі:

- "а) забезпечення максимальної економічності та ефективності закупівель;
 - б) розширення та стимулювання участі в закупівлях постачальників (підрядників), особливо, де це можливо, постачальників (підрядників) незалежно від державної приналежності, сприяючи таким чином міжнародній торгівлі;
 - с) розвиток конкуренції між постачальниками (підрядниками) щодо товарів (робіт) або послуг, що підлягають закупівлі;
 - д) забезпечення справедливого та рівного ставлення до всіх постачальників (підрядників);
 - е) сприяння об'єктивності та чесності процесу закупівель та громадській довірі до нього;
 - ф) забезпечення відкритості процедур закупівель"
- [6].

Стрімкий розвиток національного законодавства України у царині публічних закупівель виявився б неможливим без урахування досвіду європейських країн. Надбання європейського ринку були імплементовані у національну систему публічних закупівель.

Не менш значущим міжнародним документом є багатостороння Угода про публічні закупівлі (Agreement

on Government Procurement), прийнята за результатами Уругвайського раунду багатосторонніх торгових переговорів в 1994 р. Вона є одним з елементів Генеральної угоди по торгівлі та тарифах (ГАТТ) та ратифікується країнами в рамках участі у Світовій організації торгівлі (СОТ) [2, с. 15]. Підписання Угоди про публічні закупівлі не є обов'язковою умовою для вступу країни до СОТ, але в останнє десятиліття з'явилася стійка тенденція: провідні країни — учасниці СОТ (США, країни Євросоюзу, Канада, Ізраїль, Японія, Швейцарія) вважають підписання даного документа в ході двосторонніх переговорів з країнами-претендентами неодмінною умовою.

Угода повинна сприяти відкриттю національних ринків публічних закупівель і надання постачальникам з країн, які підписали цей документ, рівних з національними постачальниками умов участі. Цілями цього документа є розвиток міжнародної торгівлі, заборона на дискримінацію іноземних постачальників, забезпечення прозорості законодавства та процедур, які застосовуються при публічних закупівлях.

Таким чином, державні замовники не повинні надавати будь-яким окремим постачальникам або групам постачальників (сформованим за національною або іншою ознакою) пільгових умов отримання державних замовлень. Забороняється встановлення до продукції, що закуповується, технічних вимог, що обмежують міжнародну торгівлю; технічні вимоги до товарів, робіт чи послуг повинні базуватися на міжнародних стандартах.

Угодою про публічні закупівлі визначені три види процедур розміщення держзамовлення: відкриті, селективні і обмежені. Відкритими є процедури, за яких заявка можуть подати будь-які зацікавлені постачальники товарів або послуг. Селективними вважаються процедури, при яких заявка може бути подано тільки постачальниками, які отримали від певного відомства відповідну пропозицію. Обмежені процедури — дії, при яких певне відомство вступає в контакт з постачальниками товарів або послуг індивідуально, строго на встановлених угодою умовах.

Процедури торгів та інших способів закупівель повинні відповідати певним правилам. Зокрема:

- забороняється надавати будь-яким постачальникам або групам постачальників інформацію про проведення публічних закупівель на пільгових умовах;
- публікація інформації про проведення торгів повинна здійснюватися в тому числі в міжнародних виданнях на одній з офіційних мов СОТ;
- кваліфікаційні вимоги повинні бути єдиними для всіх постачальників — учасників процедур закупівель;
- при проведенні торгів строк підготовки тендерних пропозицій не повинен бути менше 40 днів, в інших випадках — не менше 25 днів;
- встановлюються вимоги до змісту документації по торгах (конкурсної документації);
- визначені умови подачі і розкриття тендерних пропозицій, що забезпечують дотримання гласності та збереження пропозицій;
- прийнятий ряд інших умов, спрямованих на забезпечення конкуренції та прозорості процесу здійснення публічних закупівель [2, с. 16].

Таблиця 2. Правові інструменти Ради Європи проти корупції

№	Назва документу	Дата ухвалення
1	Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією	27 січня 1999 року
2	Додатковий Протокол до Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією	15 травня 2003 року
3	Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією	4 листопада 1999 року
4	Резолюція (97) 24 про двадцять керівних принципів боротьби з корупцією	6 листопада 1997 року
5	Рекомендація № R (2000) про кодекси поведінки для державних службовців	11 травня 2000 року
6	Пояснювальний меморандум до Проекту Рекомендації № R (2000) про кодекси поведінки для державних службовців	20 квітня 2000 року
7	Рекомендація (2003) ... про загальні правила боротьби з корупцією при фінансуванні політичних партій та виборчих кампаній	8 квітня 2003 року
8	Рекомендація (2014) ... про захист інформаторів	30 квітня 2014 року

Приєднання до угоди допомагає Україні розширити можливості міжнародних закупівель та виконати її міжнародні зобов'язання у цьому зв'язку перед СОТ та ЄС, особливо у розрізі вибору Україною членства в ЄС в якості стратегічного пріоритету.

У квітні 2014 року було ухвалено нову редакцію Закону України "Про здійснення публічних закупівель", який став ключовим нормативно-правовим актом, що визначає правову основу публічних закупівель в Україні. У загальних рисах, нормативно-правова база, що регулює сферу публічних закупівель в Україні, більшою мірою охоплює положення, встановлені та передбачені Угодою.

Слід зазначити, що заходи, спрямовані на усунення корупції, також є складовою частиною діяльності Ради Європи. В Європейській Конвенції про кримінальну відповідальність за корупцію від 1999 року встановлено заходи, які повинні бути прийняті на національному рівні (активний підкуп національних державних посадових осіб; надання та одержання хабара національними державними посадовими особами; підкуп іноземних державних посадових осіб; активний і пасивний підкуп в приватному секторі; підкуп посадових осіб міжнародних організацій; підкуп членів міжнародних парламентських асамблей; підкуп суддів і посадових осіб міжнародних судів; зловживання впливом в корисних цілях), заходи з контролю за виконанням документа, а також питання з міжнародного співробітництва [3, с. 328].

Водночас у ст. 13 Конвенції розглядається зв'язок відмивання доходів здобутих злочинним шляхом з корупцією і цілі здійснення законодавства з відмивання грошей, а на державу-учасницю, що не визнає встановлені в цьому документі діяння як тяжкі злочини, покладається зобов'язання вживати необхідних законодавчих та інших заходів. Функцію контролю над Конвенцією виконує Група держав проти корупції (GRECO).

Ради Європи включена до боротьби з корупцією та завжди пропонувала системні дії, які носять багатодис-

циплінарний характер, та включають такі взаємопов'язані елементи, як впровадження європейських норм і стандартів, моніторинг відповідності стандартів та нарошування потенціалу, що пропонується окремим країнам та регіонам через програми технічної співпраці. Перелік основних нормативних актів у боротьбі з корупцією наведено у таблиці 2.

Рада Європи дотримується комплексного підходу у боротьбі проти корупції та відмивання коштів, отриманих злочинним шляхом, через встановлення стандартів у формі конвенцій та інструментів "м'якого права" (рекомендацій та резолюцій), та шляхом моніторингу їх відповідності вимогам Ради Європи та глобальним стандартам за допомогою її механізмів моніторингу.

9 листопада 1995 року Україна приєдналася до Ради Європи і стала 37 членом організації. Згідно зі Статутом Ради Європи, Україна має представників у всіх органах Ради Європи. Україна ратифікувала усі угоди Ради Європи, згадані вище.

Варто зазначити про певні спроби українського уряду щодо зниження витрат обох сторін в процесі публічних закупівель та у спрощенні управління цим процесом. Мова йде, насамперед, про створення Центральної Закупівельної Організації (ЦЗО). Пілотний проект виявив свою спроможність у вирішенні поставлених завдань. Такий крок, як створення ЦЗО на державному, можливо, і на регіональному рівні, наближає українське законодавство до європейського. Але, відповідна постанова КМУ потребує створення дієвого механізму.

Європейський законодавець вже давно змістив акценти у системі публічних закупівель з найнижчої ціни, як показника ефективності роботи системи, на зовсім інші показники, як от якість, професіоналізм, можливість виконати певні роботи у встановлений термін, екологічність товарів та інші. Так, наявна окрема Директива ЄС щодо закупівель в сфері комунального господарства. Саме в цій сфері найбільше відчувається потреба орієнтуватися не на найнижчу ціну, а на якість

замовлених товарів та послуг. А отже, є прогалина в українському законодавстві, яка потребує вирішення. Нам бачиться вирішення цієї проблеми на державному рівні введенням в дію законодавчих актів, які регулюють публічні закупівлі в окремих сферах, з усуненням показника найнижчої ціни як фактора ефективності. Разом з тим, введення в дію подібних законів не вирішить проблему без запровадження дієвого механізму виконання такого закону.

Також необхідно зазначити, що Європейський Союз пройшов тривалий шлях спроб та помилок, і лише після закінчення нещодавніх реформ в сфері здійснення публічних закупівель, створено значну стабільність в цьому середовищі. Законодавство ЄС містить загальні принципи, є своєрідною конституцією, і лише національне законодавство країн-членів ЄС містять конкретні системи здійснення публічних закупівель. Між країнами-членами ЄС наявні певні розбіжності у методах та механізмах здійснення закупівель. Україна лише розпочала шлях входження до європейського законодавчого простору. Але, дотримуючись загальних принципів та норм європейського правового поля, їй потрібно створити власне законодавче поле, враховуючи національну специфіку.

ВИСНОВКИ

Отже, представляється логічним, що теорія і практика використання подібних методів і засобів міжнародної антикорупційної права, відображених у статті, формує перспективи подальших розвідок у сфері протидії корупції у сфері публічних закупівель. Обравши європейський вектор розвитку Україна приєдналася до нормативно-правових актів, що регулюють вільний доступ до ринків торгівлі. Вже станом на сьогодні можна говорити про переваги міжнародної правової сфери публічних закупівель та її імплементації. Головною перевагою є високий рівень автоматизації цього процесу, який в Україні запущено з введенням в дію системи Прозоро. Пройдено шлях становлення, відбувається вдосконалення системи, виявлення та усунення корупційних ризиків. Разом з тим, законодавство ЄС у сфері публічних закупівель спрямовано на створення прозорих відносин між приватним та державним сектором, зниження операційних витрат замовників і постачальників, спрощення управління закупівельним процесом через його автоматизацію. На відміну від цих принципів, закладених у базових документах, українське законодавство спрямоване на вирішення проблем корупції та значного зменшення ціни закупівлі. Українське суспільство активно включається в процес створення нормативно-законодавчої бази, що сприяє проведенню чесних та прозорих публічних закупівель, та важливу роль в цьому процесі відіграє імплементація міжнародного законодавства.

Література:

1. Дмитрієв Ю.В. Корупційні ризики у системі державного управління: поняття та види // Менеджер. Вісник Донецького державного університету управління. — 2015. — № 1 (69). — С. 126—131.
2. Тараненко О.П. Сучасні заходи запобігання корупції у сфері державних закупівель // Державне

управління: теорія та практика. — 2014. — № 2. — С. 12—19.

3. Хусанова К.Ю. Корупція в сфері державних закупівель: форми прояву та засоби протидії в контексті нового антикорупційного законодавства // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). — 2010. — Вип. 22. — С. 323—333.

4. Збірник директив ЄС з питань державних закупівель (українською мовою) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://eupublicprocurement.org.ua/wp-content/uploads/2015/02/EU-PP-Directives-Compendium_UKR.pdf

5. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції, 2005 рік [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.unodc.org/unodc/en/treaties/CAC/index.html>

6. Типовий закон ЮНСІТРАЛ про публічні закупівлі [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.uncitral.org/uncitral/uncitral_texts/procurement_infrastructure/2011Model.html

7. Посібник щодо впровадження Типового закону "Про закупівлі товарів (робіт) та послуг", ЮНСІТРАЛ, 2012 рік [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.uncitral.org/uncitral/uncitral_texts/procurement_infrastructure/2011Model.html

References:

1. Dmytriev, Yu.V. (2015), "Corruption risks in the system of public administration: notions and types", Menedzher. Visnyk Donetskoho derzhavnoho universytetu upravlinnia, vol. 1 (69), pp. 126—131.

2. Taranenko, O.P. (2014), "Modern measures to prevent corruption in the field of public procurement", Derzhavne upravlinnia: teoriia ta praktyka, vol. 2, pp. 12—19.

3. Khusanova, K.Iu. (2010), "Corruption in public procurement: forms of manifestation and means of counteraction in the context of new anti-corruption legislation", Borotba z orhanizovanoi zlochynnisti i koruptsiiei (teoriia i praktyka), vol. 22. pp. 323—333.

4. The official site of EU public procurement (2015), "Collection of EU Directives on Public Procurement", available at: http://eupublicprocurement.org.ua/wp-content/uploads/2015/02/EU-PP-Directives-Compendium_UKR.pdf (Accessed 24 March 2019).

5. The official site of United Nations Office on Drugs and Crime (2005), "United Nations Convention against Corruption", available at: <http://www.unodc.org/unodc/en/treaties/CAC/index.html> (Accessed 24 March 2019).

6. The official site of United Nations Commission on International Trade Law (2011), "UNCITRAL Model Law on Public Procurement", available at: http://www.uncitral.org/uncitral/uncitral_texts/procurement_infrastructure/2011Model.html (Accessed 25 March 2019).

7. The official site of United Nations Commission on International Trade Law (2012), "Guide to Enactment of the UNCITRAL Model Law on Public Procurement", available at: http://www.uncitral.org/uncitral/uncitral_texts/procurement_infrastructure/2011Model.html (Accessed 25 March 2019).

Стаття надійшла до редакції 09.04.2019 р.